

Obsah

1. Úvod
2. Služby a činnost specializovaných oddělení
 - 2.1 Naučné oddělení
 - 2.2 Centrální registrace
 - 2.3 Oddělení beletrie
 - 2.4 Dětské oddělení
3. Tabulky, dodatky
 - 3.1 Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích
 - 3.1.1. Přehled fondu
 - 3.1.2 Přehled počtu čtenářů
 - 3.1.3 Přehled počtu návštěvníků knihovny
 - 3.1.4 Výpůjční činnost
 - 3.2. Místní knihovny
 - 3.2.1. Přehled počtu čtenářů
 - 3.2.2 Přehled počtu návštěvníků
 - 3.2.3 Výpůjční činnost
4. Akce pro veřejnost (výběr)
 4. 1 Pro děti
 4. 2 Pro mládež
 4. 3 Pro dospělé
 4. 4 Výstavy
 4. 5 Kluby seniorů
5. Spolupráce s ostatními organizacemi
 5. 1 Místní organizace
 5. 2 Knihovny
 5. 3 Nadace, společné projekty
 5. 4 Obrazová příloha
6. Granty
7. Výkon regionálních funkcí za rok 2017
8. Ekonomické ukazatele

1. Úvod

- V současné době knihovna eviduje **4 318** čtenářů (z toho **1 241** dětských), kteří si v roce 2018 vypůjčili **160 177** knih, periodik a CD.
 - Nakoupili jsme **4 937** knižních jednotek, celková hodnota nákupu za rok 2018 činila **1 223 053 Kč**.
- Uspořádali jsme **441** vzdělávacích a **90** kulturních aktivit (besedy, výstavy, aktivity ve spolupráci s Městem Litoměřice); **11** workshopů pro děti studenty i seniory, **2** procházky s historikem O. Doskočilem a **1** výlet pro návštěvníky knihovny.
 - Pro školy a školní družiny jsme připravili **183** lekcí, kterých se zúčastnilo 3554 dětí. Začínající čtenáři na nich získají základní informace o knihách a funkci knihovny.
 - Zapojili jsme se do projektu na rozvoj čtenářské gramotnosti (MAP ORP Litoměřice II, (Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008586). V knihovně probíhá pravidelný pořad pro děti předškolního věku **Dopoledne s říkankou** a ve spolupráci s 1. ZŠ jsme založili **Čtenářský klub**.
 - Zapojili jsme se do celostátní akce **S knížkou do života** (Bookstart)
 - **Mít svět přečtený** - tak se jmenuje společný projekt se SVK v Ústí nad Labem (operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání MŠMT –OVVV, programové období 2014–2020).
 - Uspořádali už 10. ročník literární soutěže **Máchovou stopou**, které se zúčastnilo přes **60** soutěžících.
 - V rámci výkonu regionálních funkcí poskytujeme metodickou pomoc **73 místním knihovnám**. Pro jejich potřebu jsme připravili a odeslali **415** souborů s **36 225** dokumenty.
 - V knihovně působí již osmým rokem **Klub aktivního stáří a Klub tvůrčího psaní pro seniory**. Pořádáme pro ně také kurzy angličtiny, trénování paměti, psychomotorická cvičení a tvořivé letní workshopy.
 - Ve spolupráci se Spolkem LiPen o. s. jsme se zapojili do celostátní akce

Noc literatury.

- Připojili jsme se k **fairtrade aktivitám města**, uspořádali další ročník literární soutěže **Máchovou stopou** a **festival Den poezie**. Zorganizovali jsme ve spolupráci s děkanem litoměřické kapituly již osmý ročník **svatomartinského setkání**.
- V měsíci srpnu jsme se zúčastnili kooperativního projektu ústeckého kraje na podporu čtenářství – **Města a obce čtou**. Během posledního prázdninového týdne čítárnu pod širým nebem navštívilo **639** návštěvníků. Tato akce probíhala současně v 6 městech a 6 obcích ústeckého a lounského kraje.

2. Služby a činnosti specializovaných oddělení

2.1 Naučné oddělení

Pro potřeby Naučného oddělení bylo v roce 2018 nakoupeno **534 knihovních jednotek**.

Oddělení navštívilo **20 456 návštěvníků**, kteří si vypůjčili **47 285 knih, periodik a elektronických zdrojů**. Samozřejmostí je využívání veřejného internetu pro čtenáře (**1 370 návštěvníků**), ale i pro neregistrované uživatele. V průběhu roku jich tuto možnost využilo **120**.

Služby nabízené v rámci studovny a čítárny:

- Půjčování knih z příruční a regionální knihovny.
- Široká nabídka novin a časopisů (**133 titulů**).
- Zjišťování excerptce článků z regionálních periodik.
- Vyhledávání z elektronické databáze novinových a časopiseckých článků Anopress, která byla získána na základě grantu MK ČR – VISK 8A (**338 článků**).
- Široký výběr elektronických zdrojů a jazykových výukových programů na CD-ROMech (**618 výpůjček**).
- Daňové a právní materiály v tištěné podobě (Sbírký zákonů).
- Pro studenty středních škol knihovnicko-bibliografické lekce zaměřené na seznámení s knihovnou, jejím fondem a orientaci při vyhledávání. Tuto možnost využilo **7 tříd** ze Střední školy pedagogické, hotelnictví a služeb, Kladenské soukromé střední školy, Středního odborného učiliště na Dlouhé ulici.
- Možnost získávání materiálů prostřednictvím služby MVS. Službu využilo **205 čtenářů**, požadavků od ostatních knihoven na zaslání knih bylo **125**.

- Ke kulturním výročím bylo nainstalováno 12 knižních výstavek.
- E-knih se vypůjčilo **129 ks**.

Projekt „Mít svět přečtený“

Edukační program zaměřený na cestu knihy od autora až ke čtenáři pro žáky 8. a 9. ročníků je zaměřený na seznámení s kompletní tvůrčí a produkční činností vedoucí k vydání knihy. Program je posledním z programů, které provází žáky při plnění povinné školní docházky při propojování formálního a neformálního vzdělávání. Projekt je realizován ve spolupráci se Severočeskou vědeckou knihovnou Ústí nad Labem.

2.2 Centrální registrace (Hudební oddělení)

Za sledovaný rok nakoupilo hudební oddělení **227 ks dokumentů**.

Během sledovaného roku navštívilo oddělení **11 904 uživatelů**, kteří si vypůjčili **21 026 CD, knih a hudebnin**.

Toto oddělení se stalo místem **centrální registrace** dětských i dospělých čtenářů.

Byla zde umístěna část fondu Oddělení beletrie – cizojazyčná literatura a fantasy literatura.

V Týdnu knihoven bylo zaregistrováno v rámci akce „Registrace zdarma“ **35 nových čtenářů**.

Nabídku „Průkazka jako vánoční dárek“ využilo **12 čtenářů**.

Při nákupu dokumentů se oddělení zaměřilo již pouze na spolupráci s internetovými obchody.

Půjčování audioknih, které je využíváno především studenty a staršími občany, se setkala s velkým ohlasem (ve sledovaném období bylo nakoupeno **227 titulů**).

Součástí oddělení je nabídka pěti stanic veřejného Internetu. Tuto službu využilo **3 153 čtenářů**, z toho **570** neregistrovaných uživatelů.

2.3 Oddělení beletrie

Pro potřeby oddělení bylo v uplynulém roce nakoupeno **1955 knihovních jednotek**, které využilo **32 628 návštěvníků**. Čtenáři si celkem vypůjčili **65 796 knih**.

K dispozici jsou tu **4 počítačové stanice** s možností připojení k internetu. Tuto službu využilo **700 čtenářů** a **50 neregistrovaných uživatelů**.

Dlouhodobě oddělení spolupracuje s domovem pro seniory ve Švermově ulici, kde

poskytujeme zdarma službu „pravidelné donášky knih“.

Prostřednictvím tematických výstavek jsou čtenáři seznamováni s knižními novinkami.

2.4 Dětské oddělení

Pro dětské čtenáře bylo v roce 2018 zakoupeno **540 knihovních jednotek**, které si půjčilo **1 241 zaregistrovaných čtenářů**. Dětské oddělení navštívilo **14 750 návštěvníků**, kteří si vypůjčili celkem **26 070 knih a časopisů**. Služby **internetu** využilo **5 956 dětských čtenářů**.

Hlavní náplní tohoto oddělení je vytváření aktivit pro dětské čtenáře. Začínající čtenáři zde získávají základní informace o knihách a knihovně, rozvíjíme jejich čtenářskou gramotnost.

Velkou péčí věnujeme především knihovnicko-bibliografickým lekcím. V roce 2018 jsme připravili v dopoledních hodinách **183 lekcí**, kterých se zúčastnilo 3 554 **děti** ze základních a mateřských škol z Litoměřic a okolí.

Dopoledne s říkankou, které je určeno pro malé děti s rodiči se uskutečnilo **22 x**.

Pro starší čtenáře jsme zorganizovali celkem **41 typů besed** na různá témata (knihovnická, literární, spojená s naším městem a regionem). Besedy pořádané pro základní školy vycházejí vstříc přáním pedagoga.

V odpoledních hodinách navštěvují dětské oddělení školní družiny a klienti Diakonie.

Pro děti i rodiče bylo během roku 2018 připraveno v odpoledních hodinách **14 volnočasových aktivit**, kterých se zúčastnilo **562 návštěvníků**. Byly to například: Tvořivé workshopy, Listování, Svatá Lucie, Sv. Martin aj.

Další projekty Dětského oddělení:

Knížka pro prvňáčka – Projekt „Už jsem čtenář“ je celostátní akce, kterou vyhláší SKIP ČR. Akce zapojuje žáky prvních tříd formou speciálních besed pořádaných v knihovně. Odměnou za úspěšné absolvování projektu je pro děti knížka, původní česká novinka, která byla napsána a ilustrována výhradně pro účastníky projektu. V roce 2018 se do projektu zapojilo **16 tříd** ze **sedmi základních** škol v Litoměřicích. **284 prvňáčků** bylo odměněno knihou při slavnostním předávání v Divadle K. H. Máchy.

Noc s Andersenem – Celostátní akce na podporu dětského čtenářství. V roce 2018 byl připraven program pro celé rodiny, se kterými jsme oslavili 80 let od vydání prvního čísla jednoho z nejslavnější českých komiksů od Jaroslava Foglara Rychlé šípky. Během večera plného soutěžení a zábavy rodiny prozkoumaly litoměřická místa stínů, našly Velkého Vonta, nebo se pokusily vysvobodit Tleskačova ježka z klece.

Pasování druháků – Slavnostní pasování žáčků druhých tříd na čtenáře knihovny, v roce 2018 to bylo **316 dětí**.

S knížkou do života – Knihovna v rámci tohoto projektu předává při vítání občánků dárečky pro děti a rodiče: poukaz k registraci zdarma, knížku nejoblíbenějších dětských básniček a publikaci pro rodiče s tipy na čtení pro nejmenší.

3. Tabulky, dodatky

3.1 Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích

3.1.1 Přehled fondu

Knihovní jednotky	KKHM	Regionální funkce	celkem
Naučná literatura	27 643	3 670	31 313
beletrie	33 576	16 207	49 783
Tištěné hudebniny	640	0	640
Zvukové (zvuk. Obrazové, jiné)	10 934	611	11 545
celkem	72 793	20 488	93 281

3.1.2 Přehled počtu čtenářů

Dislokace	Skutečnost 2018	index r. 2017
KKHM Litoměřice	4 318	+ 437

3.1.3 Přehled počtu návštěvníků knihovny

Dislokace	Návštěvníci 2018	index r. 2017
KKHM	79 738	- 3 003
Návštěvníci internetu	11 296	+ 1 272
Návštěvníci kulturních akcí	3 101	+ 70
Návštěvníci vzdělávacích akcí	7 298	+ 305

3.1.4 Výpůjční činnost

Dislokace	Skutečnost 2018	index r. 2017
------------------	------------------------	----------------------

KKHM Litoměřice	160 177	- 26 453
Výpůjčka na 1 návštěvníka	2 výpůjčky	- 0,25 výpůjčky

3.2 Místní knihovny

3.2.1 Přehled počtu čtenářů

Dislokace	Skutečnost 2018	index r. 2017
Místní knihovny	2 426	- 126

3.2.2 Přehled počtu návštěvníků

Dislokace	Skutečnost 2018	index r. 2017
Místní knihovny	42 467	- 1 409

3.2.3 Výpůjční činnost

Dislokace	Skutečnost 2018	index r. 2017
Místní knihovny	71 930	- 2 435
Výpůjčka na 1 návštěvníka	1. 693 výpůjčky	- 0,001 výpůjčky

4. Akce pro veřejnost (výběr)

4.1 Pro děti

Cyklus volnočasových aktivit pro děti, rodiče a prarodiče. Hlavním cílem aktivit byla podpora soudržnosti rodiny a smysluplné využití volného času celé rodiny, podpora mezigeneračního setkávání. Aktivity byly tematicky rozčleněny na tvořivé odpolední workshopy, víkendové workshopy a výlety.

4.1.1

Pohádkování

- Čtení pro děti – Každý týden čtou knihovníci i rodiče.

4.1.2

Dopoledne s říkankou

- Oblíbený program pro rodiče s dětmi od 1 do 3 let. Každé úterý v knihovně zábavnou formou pomocí říkánek, písniček a rytmizace rozvíjíme vaše děťátko. Lektorka: Anežka Grimová.

4.1.3

Tvořivé odpolední workshopy

- **Pohádky z parapetu** – výtvarný workshop
- **Živý obraz** – výtvarný a tvořivý workshop
- **Hraničář si hraje**– workshop s Hraničářem | téma Památky na Labi
- **Listování** - Scénické čtení pro děti a hravé dospělé

4.1.4

Workshopy pro děti i dospělé

- **Letní workshopy v Parku V. Havla** – pro seniory a vnoučata ve spolupráci s Dílnou ručního papíru
- **Veselí ptáčci z papíru** – lektorka Irena Štyrandová
- **Květiny a zvířátka z papíroviny** – lektorka Helena Učíková Lendacká
- **Krása motýlích křídel** – lektorka Irena Štyrandová
- **Cvičení a žonglování se šátky** – psychomotorické hrátky
- **Život v trávě** – kresba s pastelem
- **Fairtrade workshop** – vyrábíme originální náramky

4.1.5

Návraty k tradicím

- **Svatomartinské zastavení v knihovně** – (ve spolupráci s Katedrální kapitulou sv. Štěpána v Litoměřicích) vyprávění legendy, pověsti, pranostiky, ochutnávka

- martinských rohlíčků, putování se světýlky po stopách bělouše na Dómské náměstí
- **Lucie noci upije** – připomenutí tradice

4.2 Pro mládež (výběr)

4.2.1

Dotkni se idejí

Setkávání o myšlení, myšlenkách a myslitelích. Antonín Štěpanovský, student filozofické fakulty, pořádá v knihovně setkání otevírající témata filozofie.

4.2.2

Tvůrčí psaní pro středoškoláky

Kurz zaměřený na tvůrčí psaní, zvládnání různých literárních žánrů, získávání zkušeností s prezentací svých textů prostřednictvím autorských večerů.

4.2.3

Trénování paměti pro studenty

Hry s pamětí, relaxační cvičení a žonglování, paměťové techniky, příprava na učení na maturitu ad.

4.2.4

Máchovou stopou – Řekni to padesáti slovy

Jubilejní 10. Literární soutěže (nejen) pro studenty.

4.2.5

Workshopy pro studenty

- Workshop japonské knižní vazby 2x
- Workshop – vazba a šití bloku

4.3 Pro dospělé (výběr)

4.3.1.

Autorské večery se spisovateli

- Příběhy žen – autorský večer
- Jakub Praibš – autorské čtení, autogramiáda
- Za Hranicí ticha – autorský večer, filmová projekce
- Hana Marie Körnerová – autorské čtení

- Eva Francová- Kuchařka ze Svatojánu – autorské čtení
- Miloš Urban- autorské čtení, fimová projekce
- Lída Rakušanová – Od Svobodné Evropy k fake news

4.3.2

Cestopisná vyprávění

- Vietnam – Tet na vlastní kůži | Magdalena Radostová
- Kde ženy vládnou | Kateřina Karásková

4.3.3

Klub cestovatelů – Ing. Jana Štefániková

- Botswana – ráj divokých zvířat | Jana Štefániková
- Izrael – vhled do daleké země | André Schmall
- Peru II – nejen po stopách Inků | Jana Štefániková
- Šamanismus a čarodějnictví v Kamerunu | Veronika Vopelková
- Kuba – živé muzeum starých automobilů | Jitka Eretová

4.3.4

Procházky – Spolupráce s historikem O. Doskočillem. 2x procházka historickými Litoměřicemi, téma např.: Městský hřbitov, Kasárna Litoměřice.

4.3.5

Alchymistické Litoměřice

4.3.6

Běžecké workshopy

- Běhání nejen pro ženy – společný trénink s Gábinou Gaudlovou
- Kam bych tak běžela? - povídání o běhu s Ivanou Pilařovou
- KROKUDY čtvrtmaraton – Společný běh čtenářů a knihovníků
- Běh pro radost I.– společný běh se čtenáři
- Běh pro radost II. – společný běh se čtenáři

4.3.8

Zdravý životní styl

- **večery Klubu celiaků** – pravidelná setkávání
- **besedy**
Australské květové esence – přednáší Vladka Králová

Domácí Hospic očima lékařky – přednáší MUDr. Petra Řeháčková

Apiterapie – včelí produkty

Úspěšné stárnutí – přednáší Helena Učíková-Lendacká

- **Semínkovna** – Sdílení semínek zahrádkáři a příznivci permakultury. V knihovně jsme založili pro širokou veřejnost Semínkovnu. Semínkovna je dřevěný pořadač, z něj si můžete semínka zdarma půjčovat pro vlastní potřebu. A do něj také svá semínka vkládat pro ostatní. Sdílíme osivo, které pochází z vlastních rostlin. Součástí projektu je série besed.

Doprovodné besedy: Nové desatero biorad a omylů | Veronika K. Kučerová
Co se nenosí | film + beseda o upcyklaci

- Středohorské jamování | gurmánská soutěž o nejlepší marmeládu, džem či povidla Českého středohoří

4.4 Výstavy (výběr)

- **Fragmenty** | Aneta Bendáková
 - **Nevidíme, neslyšíme, ale cítíme** | problematika hluchoslepoty
 - **Záznam** | Barbora Sléhová
 - **Malá soukromí** | Alexandr Peterka
 - **Hnízda, nad kterými přechází zrak** | výtvarná výstava dětských prací
 - **Rozličné výrobky z papíru a recyklované plsti** | Veronika Hanzlíková
 - **Běsi a múzy** | Almanach Kubinstadt
 - **Výstava Základní umělecké školy**
 - **Výstava Mariany Alasseur**
 - **České století v komiksu** | výročí 100 let republiky
-
- **BOOK BAG 1/20** – limitovaná edice látkových tašek na knihy s originálním potiskem. „Užívejte si umění a dejte možnost umělcům zviditelnit svou tvorbu.“

4.5 Kluby seniorů

Spolek LiPen o. s. Vznikl na podzim 2013 a sdružuje litoměřické seniory, kterým nabízí kulturní, společenské a vzdělávací akce:

- Přeplavme La manche
- Čtení sluší každému
- Fairtrade kvíz pro seniory

- tvořivé workshopy
- Psychomotorická cvičení
- Trénování paměti
- Vánoční besídka aj.
- Zapojení do kampaně – Místa v Litoměřicích přátelská seniorům.
- Pořádání a spolupráce na festivalu Noc literatury, Noc kostelů.

Klub tvůrčího psaní pro aktivní seniory – v tomto roce byl vydán Sborník, uskutečnily se dva literární večery s autorským čtením členů klubu.

Dopolední klub aktivního stáří – Pravidelná páteční setkávání jsou zaměřena na trénink paměti, výtvarné dílny, jednoduchá cvičení. Senioři společně navštěvovali výstavy v galerii a muzea.

Angličtina pro seniory

Zájemcům byly nabídnuty lekce pro začátečníky i pokročilé. Výuka a příjemné posezení nad šálkem anglického čaje zaujala mnoho seniorů.

5. Spolupráce s ostatními organizacemi

5.1 Místní organizace

5.1.1

Pedagogicko-psychologická poradna ústeckého kraje, pracoviště Litoměřice

Pravidelné konzultace (již od roku 2000) o doplňování vhodné literatury určené pro děti s poruchami učení.

5.1.2

Dům dětí a mládeže Rozmarýn

Besedy pro příměstské dětské tábory v letních měsících.

5.1.3

Zdravé město Litoměřice

- **Týden mobility** – čtení pohádek s dopravní tematikou, soutěže pro rodiny s dětmi
- **Místa přátelská seniorům** – beseda „Knihovna v proměnách času“
- **Místa přátelská rodinám s dětmi** – v rámci Komunitního plánování Města Litoměřice
- **DUN DUN** – férový festival inspirovaný Afrikou

5.1.4

Severočeská galerie výtvarného umění Litoměřice

Spoluúčast na akci **Litoměřická muzejní noc**

5.1.5

Středisko ekologické výchovy a etiky SEVER

Spolupráce s **Dětským zastupitelstvem města Litoměřice**

5.1.6

Dílna ručního papíru

Spolupráce při seniorských aktivitách – návštěva Dílny, víkendové letní workshopy v přírodě

5.1.7

Waldorfská iniciativa Litoměřice

Pořádání přednášek pro veřejnost a spolupráce v rámci komunitního plánování

5.1.8

Kinoklub Ostrov

Spolupráce na již 18. ročníku filmového festivalu v Litoměřicích – „Nezávislost, nespoutanost“

5.1.9

Harmonie – centrum zdraví a osobního růstu
Spolupráce při besedách a workshopech.

5.1.9

Reston – jazyková škola
Spolupráce v rámci charitativní akce „ Mluvíme pro dobrou věc“.

5.1.10

Andere Seite studio – Výstavy, workshopy aj.

5.1.11

Krokody - Spolupráce při projektu Šťastný života běh II.

5.1.12

Městská kulturní zařízení Litoměřice
Spolupráce při projektech: Letní knihovnička, Knížka pro prvňáčka

5. 2 Knihovny:

5. 2.1.

Spolupráce s knihovnami Ústeckého kraje na projektu Města a obce čtou.

Kooperativní projekt knihoven Jirkov, Louny, Klášterec nad Ohří a Litoměřice. Týden letního čtení v Parku V. Havla bylo doplněno o doprovodný program: workshopy, autorská čtení a komorní hudební vystoupení regionálních autorů a hudebníků. Spolupráce knihoven spočívala ve vzájemné výměně vystupujících.

5.2.2.

Státní a vědecká knihovna Ústí nad Labem – spolupráce na společném projektu „**Mít svět přečtený**“ (operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání MŠMT –OVVV, programové období 2014–2020).

5. 3 Nadace, společné projekty

5.3.1.

Nadace Charty 77 / Konto bariéry:

Knihovna K. H. Máchy je zapojena do projektu SENSEN – Senzační senioři
Projekt Nadace Charty 77 / Konto bariéry je určen aktivním seniorům z celé republiky.

5.3.2.

MAP ORP Litoměřice II. Projektu na rozvoj čtenářské gramotnosti (Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008586).

5.4 Obrazová příloha

6. Granty

Město Litoměřice – volný čas Moře času na ty druhé	dotace	9 000 Kč
Město Litoměřice Máchovou stopou 2018	dotace	25 000 Kč
Město Litoměřice Města čtou 2018	dotace	20 000 Kč
Zdravé Město Litoměřice Šťastný života běh II	dotace	16 000 Kč
Město Litoměřice – Fairtrade S knihovnou na Fairtradovou večeři	dotace	4 000 Kč
Město Litoměřice – sociál. Oblast S knihovnou v každém věku	dotace	11 200 Kč
Ministerstvo kultury ČR Krok za krokem s knihovnou k maturitě	dotace	24 000 Kč
Ministerstvo kultury ČR – VISK Instalace knihovního systému KOHA	dotace	77 000 Kč
Ministerstvo kultury ČR – VISK Samoobslužná výpůjčka RFID	dotace	153 000 Kč
<hr/>		
Celkem		339 200 Kč

7. Výkon regionálních funkcí

Dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí, kterou Příspěvková organizace Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích obdržela od Ústeckého kraje, je zaměřena na tyto činnosti:

1. Poradenská a konzultační činnost pro městské a základní knihovny (ZK)
2. Vzdělávání zaměstnanců základních knihoven (porady, semináře)
3. Tvorba, distribuce a cirkulace výměnných souborů pro ZK provozované obcemi
4. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů ZK provozovaných obcemi
5. Podpora při zpracování statistiky o činnosti ZK
6. Zajištění nákupu, zpracování a distribuce knihovních fondů, pořízených z prostředků obce, pro ZK, provozované obcí
7. Další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb

7.1 Poradenská a konzultativní činnost pro MěK a ZK

V litoměřickém regionu dlouhodobě pracuje 7 městských knihoven – Roudnice, Lovosice, Štětí, Budyně nad Ohří, Terežín, Libochovany a Úštěk s pobočkou Starý Týn. Pro tuto pobočku vykonávají všechnu knihovnickou činnost metodičky KKHM – tzn., že připravují výměnné soubory, provádějí metodické návštěvy, revize, zpracovávají statistiku, kterou posléze přičtou v elektronické i papírové podobě MěK Úštěk.

Poradenskou a konzultativní činnost vykonávají metodičky pro všechny místní knihovny. Ve všech 73 místních knihovnách (+ pobočce ve Starém Týně) je jedenkrát ročně provedena metodická návštěva, která je zaměřena na problémy dané knihovny. Z každé návštěvy je pořízen zápis, který je zaslán na obec, místní knihovnu a jedna kopie zůstává v Knihovně K. H. Máchy k nahlédnutí nadřízeným orgánům. V litoměřickém regionu je 24 automatizovaných MK, metodika je tedy zaměřena i na problémy s AKS.

Konzultace přímo v knihovnách se v současné době týkají především zaučení nových knihovnic (v roce 2018 Bohušovice, Vrutice).

Metodičky po upozornění krajské metodičky také navštívily obce Lukavec, která se účastnila soutěže Vesnice roku a neměla místní knihovnu. Metodičky nabídly služby starostovi i zastupitelstvu, vysvětlily fungování výměnných souborů, zanechaly na místě propagační materiály. Bohužel, vedení obce se od té doby neozvalo.

Konzultace v KKHM jsou individuální, knihovnice se informují na vyplňování statistiky (virtuální návštěvníci, on-line dotazy). Během listopadu a prosince se zvýšil počet konzultací

v KKHM zejména v souvislosti s novým AKS KOHA – vkládání časopisů, knih, rezervace, nefunkční půjčování, vzrostl také počet telefonických dotazů a mailů s touto tematikou.

Díky terminálovému přístupu zcela vymizely konzultace v automatizovaných knihovnách, jejichž knihovnice dobře neovládají modul katalogizace – knihy lze katalogizovat z Knihovny K. H. Máchy (Ploskovice, Křešice, Velemín).

7.2 Vzdělávání neprofesionálních knihovníků

I v roce 2018 metodičky pro neprofesionální knihovníky uspořádaly výjezdní seminář. 23. 5. knihovníci navštívili knihovnu Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, kde se po komentované prohlídce zaměřili především na zpracování jiných dokumentů než klasických knih. Počet účastníků 42.

20. 9. a 18. 10. 2018 bylo pro knihovníky automatizovaných MK připraveno náročné školení v novém AKS KOHA, na který KKHM přešla již v květnu 2018. Oblast regionálních funkcí a automatizované MK na KOHU přešly 5. 11. 2018 – Ing. Šiman, který KOHU spravuje, měl v letních měsících připravit specifika pro výměnné soubory a automatizované knihovny. Školení se zúčastnilo 27 knihovníků – z Hoštky a ze Straškova po 2, knihovnice z Ploskovic se účastnila obou školení, naopak pro nemoc byla omluvena knihovnice z Velkých Žernosek.

7.3 Tvorba, distribuce a cirkulace výměnných souborů pro ZK provozované obcemi

I v roce 2018 pokračoval odběr periodik, cca 20 titulů (zahradní vaření, ruční práce, časopisy pro děti a mládež). Pouze několik knihoven má předplatné časopisů, proto jsou periodika vítanou součástí výměnných souborů.

V loňském roce bylo zakoupeno 2129 svazků knih. Na nákup knih do výměnných souborů opět použity i peníze od obecních úřadů.

Během roku 2014 byly podepsány nové Smlouvy o poskytování odborných knihovnických služeb. Jejich součástí je i spoluúčast na financování nákupu do výměnných souborů (5,- Kč na obyvatele obce). Smlouvy podepsalo 63 obcí pro 72 knihoven, smlouvu nepodepsal OÚ Bechlín – knihovna nesoubojuje. Celkem bylo vybráno v roce 2018 213 660,- Kč.

V roce 2018 by se všemi obcemi uzavřen dodatek ke smlouvě v souvislosti se změnou AKS KOHA.

I během roku 2018 došlo k odpisu knih, většina byla darována – MK Solany a Ctiněves.

Tvorba, distribuce a cirkulace knihovních fondů je pro základní knihovny nejatraktivnější službou a z hlediska uživatelů i nejžádanější. Mnohé knihovny mají velmi zastaralý fond, zřizovatelé jej neaktualizují, takže ve většině knihoven jsou výpůjčky realizovány právě z knih z výměnných souborů.

Výměnné soubory většinou připravují a distribuují pracovníci Knihovny K. H. Máchy v pravidelných třítydenních rozvozech. Existují 4 skupiny knihoven (podle lokality), takže při cirkulaci každá ZK obdrží minimálně 4x ročně novinky. V roce 2018 bylo připraveno a rozvezeno 415 souborů s 36 225 knihovními jednotkami v hodnotě 6 892 708,- Kč. Jeden ze souborů obsahuje v průměru 87,28 knihovních jednotek, čímž KKHM vysoko překračuje dané standardy.

Některé knihovnice preferují osobní výběr, ale i jim jsou knihy rozváženy řidičem KKHM.

Výměnné soubory využívá 72 místních knihoven, MK Bechlín nemá o soubory zájem – poměrně velký nákup do vlastního fondu, přičemž výměnné soubory pro pobočku MěK v Úštěku (Starý Týn) jsou ve statistice vykazovány u MěK Úštěk.

Stále více knihovnic využívá zámluvenky knih, AKS KOHA podporuje i rezervaci knih od koncových uživatelů - čtenářů místních knihoven.

Metodičky se každoročně věnují ochraně fondu ve výměnných souborech, v průběhu roku bylo přeznačeno a přebaleno cca 500 knih, byly doplněny chybějící knižní lístky.

7.4 Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů ZK provozovaných obcemi

Podle knihovního zákona 257/2001 Sb. je povinna každá knihovna s fondem do 1000 000 svazků provádět revizi knihovního fondu jednou za pět let. Revize v automatizovaných knihovnách (24 MK) litoměřického okresu provádějí obvykle knihovnice samy, metodičky poskytují pouze poradenskou službu. V roce 2018 proběhly revize ve 2 automatizovaných knihovnách (Vědomice, Vrutice – celkem 2 837 sv.) Metodičky provedly revize v 13 neautomatizovaných místních knihovnách (Brňany, Hrobce, Keblice, Křesín, Kyškovice, Libotenice, Litochovice n. L., Malíč, Mnetěš, Prackovice n. L., Rohatce, Vrbičany Žalhostice – 18 021 sv.) i v automatizované knihovně ve Vrutici, kde skončila knihovnice (1174 sv.) Celkem bylo tedy zrevidováno 20 858 k. j. Všechny knihovny a jejich zřizovatelé obdrželi protokol o revizi, seznam nenalezených svazků. Posléze byly knihy automaticky zúbytkovány.

7.5 Podpora při zpracování statistiky o činnosti ZK

Městské knihovny vyplňují roční statistický výkaz přímo do formulářů NIPOS a tištěnou podobu zasílají do Knihovny K. H. Máchy v Litoměřicích. Pro místní knihovny jsou připraveny jednodušší výkazy, z nich pak čerpají metodičky, zadávají zjištěné údaje do papírové i elektronické formy výkazů NIPOS. Metodičky také oslovují účetní obcí všech 73 místních knihoven, od nich získávají další informace, týkající se hospodaření knihoven. Ze všech dat jsou pak sestaveny sumáře litoměřického regionu. Veškeré údaje se dále postupují krajské knihovně. Údaje z MK Starý Týn jsou připočteny ke statistice MěK Úštěk.

Všechny údaje jsou každoročně zpracovány v Metodickém listu, který obdrží každá místní knihovna litoměřického regionu. Kromě všeobecných statistických výsledků všechny knihovny mohou najít své umístění podle počtu čtenářů a výpůjček (rozděleno do skupin podle počtu obyvatel). Metodický list je doplněn fotografiemi a grafy.

7.6 Zajištění nákupu, zpracování a distribuce knihovních fondů, pořízených z prostředků obce, pro ZK, provozované obcí

Pracovnice Knihovny K. H. Máchy zajišťuje nákup pro 3 městské knihovny – Terezín (rozpočet 40 000,-), Budyni nad Ohří (30 000,- Kč) a Úštěk (50 000,-). V roce 2018 bylo za tyto prostředky nakoupeno 1 018 knihovních jednotek. Ty byly také zpracovány. Pro MěK Úštěk bylo nakoupeno 400 k. j., pro MěK Terezín 323 a pro MěK Budyně nad Ohří 295 k. j.

Místní neautomatizované knihovny, jejichž zřizovatel financuje nákup knih do vlastního fondu, (cca 20 knihoven ze 73 = 27%) si nakupují samy a knihy pouze zasílají na knihovnické zpracování do KKHM. Zasílají ke zpracování i knihy, které získají darem od čtenářů. Metodičky zpracovaly 928 knih pro 20 neautomatizovaných MK, 131 pro automatizované knihovny Křešice, Vetlá a Velemín. Takto bylo tedy zpracováno 1059 titulů pro 23 místních knihoven.

7.7 Další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb

Při každé metodické návštěvě je zjišťováno, zda mají uživatelé přístup k internetu – kromě pobočky Starý Týn a MK Malíč je internet zaveden ve všech knihovnách. MK Malíč je však nyní umístěna v kanceláři starosty obce a čtenáři tak mohou využít jeho PC. Uživatelé ze Starého Týna mají možnost použít PC v MěK Úštěk. Přesto, že přístup k internetu je garantován ze zákona a ve všech knihovnách zajištěn, zájem o tuto službu rapidně klesá. V některých knihovnách není už PC vůbec využíván.

Nebyly podány žádné žádosti o dotace z grantu MKČR. Žádná z místních neautomatizovaných nedosahuje takových výsledků, aby bylo rozumné uvažovat o automatizaci provozu.

Knihovníci jsou pravidelně informováni o vzdělávacích i kulturních akcích SVKUL, KKHM i jednotlivých akcích v obcích. Informace přeposílají metodičky ve skupinovém mailu pro knihovníky i pro zřizovatele.

V roce 2018 metodičky navrhly do soutěže Knihovník roku Ústeckého kraje Ivanu Brožovou MK Vetlá. Knihovnice se neumístila na žádném oceněném místě, přesto byla pozvána na slavnostní vyhlášení Knihovníka roku 14. 9. 2018 na Zahradu Čech v Litoměřicích.

Servis automatizovaného knihovnického systému je od roku 2011 veden na komerční bázi. Servisní bod firmy Lanius Tábor, pan Szaffner (fyzická osoba), v roce 2018 obsloužil 7 městských knihoven a 24 automatizovaných místních knihoven (Clavius REKS) a provedl 60 akcí do konce října 2018. Poté servis AKS KOHA přešel pod Ing. Šimana a Ing. Pomykacze. Ing. Pomykacz nyní obsluhuje 24 automatizovaných místních knihoven a region KKHM a jeho činnost je placena z rozpočtu dotace.

Kvantitativní výstupy projektu:

- Dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí, kterou Příspěvková organizace Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích obdržela od Ústeckého kraje, je určena pro výkon RF pro 7 městských a 73 místních knihoven litoměřického regionu.
- V roce 2018 bylo zrealizováno 73 metodických návštěv v místních knihovnách + jedné pobočce, 3 konzultací v MK a 12 konzultací v Knihovně K. H. Máchy.
- Statistické údaje o knihovnické činnosti byly získány ze všech MK a ekonomické ukazatele od jejich zřizovatelů. Byly zpracovány sumáře pro všech 73 místních a 7 městských knihoven, zapsány písemně i elektronicky do statistik NIPOS (+ 1 pobočka Starý Týn pro MěK Úštěk). Výstupem jsou dále Metodický list a prezentace na webových stránkách KKHM.
- Vzdělávacích akcí pro neprofesionální knihovníky (seminář, 2x školení KOHA) se zúčastnilo 54 knihoven, 69 účastníků, jedná se o 3 akce, 16 hodin.
- Porady pro městské knihovny – 2x ročně – pro 7 MěK, zajišťuje zástupkyně KKHM (statistiky, nové AKS apod.)
- Revize fondu byla provedena v 15 místních knihovnách, (2 automatizované, 13 neautomatizované), celkem bylo zrevidováno 20858 knihovních jednotek.
- Stav knihovního fondu výměnných souborů k 31. 12. 2018 je 20 488 k. j., počet nakoupených knihovních jednotek je 1266 sv. z dotace na RF a 863 sv. z příspěvků OÚ, celkem 2 129.
- Oblast cirkulace výměnných souborů – pro 72 MK bylo připraveno a rozvezeno 415 souborů s 36 225 k. j. (jeden soubor obsahuje v průměru 87 k.j.)

- Pro 3 malé městské knihovny (Terezín, Budyně nad Ohří, Ústěek) bylo nakoupeno a zpracováno 1 018 knihovních jednotek v celkové hodnotě 120 000,- Kč.
- Pro místní knihovny bylo zpracováno 1 059 knihovních jednotek – převážně dary čtenářů.

Přínos projektu pro cílové skupiny.

- Finanční prostředky na regionální funkce slouží široké základně čtenářů knihoven litoměřického regionu. V roce 2017 (výsledky za rok 2018 ještě nejsou známé) navštívilo místní knihovny 43 876 uživatelů, kteří využili knihovnických služeb – ať už absenční či prezenční výpůjčky knih a periodik, přístup k internetu nebo kulturně-výchovné akce.
- Regionální služby zajišťují dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech regionu, garantují kvalitní metodickou péči, přístup k široké nabídce nových titulů knih a periodik, dodržování knihovnických standardů, kontinuitu a odbornost knihovnických činností, dodržování zákonů a metodických pokynů a zvyšování kvality služeb místních knihoven.
- Metodicky jsou nápomocné neprofesionálním knihovníkům nejen v oblasti přímých knihovnických služeb, ale i v dalších oblastech – změny na webových stránkách knihoven, zajištění setkání a školení knihovníků, pomoc při propagaci knihoven, doplňování zastaralých fondů odpisy z výměnných fondů.
- Ve výkonu regionálních funkcí nelze jednoznačně definovat cílovou skupinu – místní knihovna je komunitním centrem obce, naplňuje potřeby čtenářů, uživatelů internetu i návštěvníků kulturně-výchovných akcí. Knihovny navštěvují děti i dospělí, silnou čtenářskou obec místních knihoven tvoří senioři, v některých knihovnách se sdružují matky s dětmi. Knihovnice nezřídka rozšiřují výpůjční činnost pro děti o výtvarné a rukodělné tvoření. Knihovny jsou tedy důležité pro všechny občany obce.

Celkové zhodnocení projektu:

Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích je metodickým centrem pro knihovny regionu již od roku 1957, hovoříme tedy o více než šedesátileté tradici, kdy bylo do knihovnické činnosti vloženo množství lidských zdrojů, financí, času a byl vybudován plně funkční systém, který efektivně naplňuje čtenářské potřeby uživatelů místních knihoven i celých obcí.

Pracovnice regionální správy pomáhají v obsluhovaných knihovnách s knihovnickými činnostmi, zajišťují nákup a zpracování jejich vlastních fondů i nákup, zpracování a cirkulaci dokumentů výměnných souborů pro místní knihovny. Podílejí se na zaškolování nových knihovníků, na smlouvách s obecními úřady, na evidenci knihoven na MKČR. Vzhledem ke vzdálenostem mezi knihovnami je spolupráce s knihovníky individuální, osobní a tím naprosto konkrétní.

Knihovnice v průběhu roku zodpovídají dotazy, ať ústní či písemné, reagují na zámluvenky, informují o nových trendech v oblasti knihovnictví, zprostředkovávají informace o knihovnických a kulturních akcích. Výkon regionálních funkcí je z obecného i finančního hlediska velmi efektivní projekt, který umožňuje dlouhodobou, systematickou, kontinuální knihovnickou práci, jež uspokojuje informační, vzdělávací i volnočasové potřeby občanů litoměřického regionu.

8. Ekonomické ukazatele

1. Příspěvky na činnost

(v Kč)

Příspěvek na činnost od zřizovatele na r. 2018	7 038 508,90
Navýšení v rámci regionálních funkcí	1 858 000
Ostatní granty	249 200
Celkem příspěvek	9 012 708,90
index oproti roku 2017	+ 44 523,90
Příspěvky získané vlastní činností	1 155 132,78
index oproti roku 2017	+ 229 017
K dispozici na rok 2018 celkem	10 167 841,68
Náklady celkem	10 224 705,68
index oproti roku 2017	+ 272 332,68
Hospodářský výsledek	76 136
index oproti roku 2017	+1 208

2. Zůstatky fondů k 31. 12. 2018

(v Kč)

Fond odměn	145 547,22
Fond rezervní	266 070,60
Fond reprodukce IM	425 051,77
Fond kulturních a sociálních potřeb	172 390,82
Suma	1 009 060,41

3. Prostředky získané vlastní činností organizace

(zaokrouhleno na celé koruny)

Poplatky za půjčované periodik	13740
Registrační poplatky uživatelů služeb	386 617
Náhrady za ztráty knih a periodik	1 729
Regresní poplatky (upomínky)	73 439
Regresní poplatky – hudební oddělení	7 319
Příjmy z pronájmu	76 500
Kopírování, tisk	8 259
Dotace obcí (na knihy)	120 000
Tržby z prodeje zboží	15 171
Ostatní příjmy – MVS, ztráty průkazek, rezervace	10 411
Příspěvky obcí pro region	213 660
Čerpání fondů	49 833
Ostatní příjmy	178 455
Účastnické poplatky, besedy	10 410
Suma	1 655 543

4. Spotřeba materiálu

(v Kč)

Celkem	1 685 986
index oproti roku 2017	+ 219 290
Z toho:	
Knihy	1 223 033
index oproti roku 2017	+ 67 915
Periodika	134 110
index oproti roku 2017	- 15 065
Zvukové nosiče – HO	20 558
index oproti roku 2017	+ 1 909
CD-ROMy – bez HO	0
index oproti roku 2017	0
Materiál na kroužek Šperkownice	0
Potřeby pro VT	27 275
Ostatní materiál	281 010

5. Spotřeba energií, pohonných hmot a vody

(v Kč)

Pohonné hmoty – benzín	15 511
index oproti roku 2017	+ 793
Topný plyn	91 929
index oproti roku 2017	+2 961
Elektrická energie	215 288
index oproti roku 2017	+ 11 134
Spotřeba vody	25 891
index oproti roku 2017	- 1 635
Teplo – deposit Máchovy schody	22 597
index oproti roku 2017	+ 2871
Celkem	371 216

6. Cestovné

(v Kč)

Cestovné	3 753
index oproti roku 2017	- 2 030

7. Opravy a údržba

(v Kč)

Opravy a údržba	30 450
index oproti roku 2017	- 95 087

8. Náklady na reprezentaci

(v Kč)

Náklady na reprezentaci (včetně spoluúčastí z dotací)	12 122
index oproti roku 2017	+ 4 882

9. Služby

(v Kč)

Telefony, mobily	28 487
index oproti roku 2017	- 16 632
Nájemné, parkoviště, náklady na školení, besedy, bankovní poplatky, odvoz odpadů, doprava, revize, poplatky z kopíí	147 956
index oproti roku 2017	+ 85 948
Služby VT, připojení internetu	175 222
index oproti roku 2017	- 40 674
Licence programů	5 385
index oproti roku 2017	- 28 558
Ostatní služby	742 037
index oproti roku 2017	+ 23 245
Celkem	1 099 087

10. Zákonné pojištění odpovědnosti orga.za škodu při PÚ a nemoci z povolání

(v Kč)

Základní pojištění odpovědnosti	17 300
--	---------------

11. Odpisy hmotného majetku

(v Kč)

Odpisy hmotného majetku	210 759
--------------------------------	----------------

12. Mzdové prostředky

(v Kč)

Mzdy	4 388 670
index oproti roku 2017	+ 171 135
Fond odměn	0
OON	231 255
index oproti roku 2017	+ 98 780
Celkem	4 619 925

13. Sociální a zdravotní náklady

(v Kč)

Sociální a zdravotní náklady organizace	1 502 439
index oproti roku 2017	+ 85 401

14. Pokuty a penále

(v Kč)

Pokuty a penále udělené auditem zřizovatele	1 355
--	--------------

15. Zákonné soc. náklady

(v Kč)

Odvod do FKSP	87 773
index oproti roku 2017	+ 46 737
Příspěvek na stravování	72 144

16. Nákup drobného majetku

(v Kč)

Nákup drobného majetku	474 091
index oproti roku 2017	- 103 380

17. Ostatní náklady

(v Kč)

Pojištění budovy a vozu, expediční náklady, ostatní náklady z činnosti	267 562
Hospodářský výsledek za rok 2017	+ 76 136

